

Határozatok Tára

MELCHIOR WATHELET
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2012. december 13.¹

C-565/11. sz. ügy

Mariana Irimie
kontra
Administrația Finanțelor Publice Sibiués
Administrația Fondului pentru Mediu

(A Tribunalul Sibiu [Románia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Valamely tagállam által az uniós jog megsértésével beszedett adók visszatérítése — Olyan nemzeti szabályozás, amely korlátozza a visszatérített adó után fizetendő kamatot — Az egyenértékűség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elve”

I – Bevezetés

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az M. Irimie, valamint az Administrația Finanțelor Publice Sibiu (Nagyszebeni Államháztartási Hivatal) és az Administrația Fondului pentru Mediu (a környezetvédelmi alapot kezelő hatóság) közötti jogvita keretében terjesztették elő, amelyben M. Irimie az uniós jog, pontosabban az EUMSZ 110. cikk megsértésével beszedett adó visszatérítését, valamint ezen adó befizetésének napjától a tényleges visszatérítés napjáig kamatok megfizetését kéri.

2. A más tagállamból származó gépjármű regisztrációja során M. Irimiének környezetszennyezési adót kellett befizetnie.²

3. A szóban forgó adóra vonatkozó Tatu-ügyben³ hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 110. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam a gépjárművek e tagállamban való első nyilvántartásba vételekor a gépjárműveket terhelő környezetszennyezési adót vezet be, amennyiben ezt az adóügyi intézkedést oly módon alakítja ki, hogy az visszatart a más tagállamokban vásárolt használt járműveknek az említett tagállamban való forgalomba helyezésétől, anélkül azonban, hogy visszatartana a belföldi piacon jelen lévő, ugyanolyan életkorú és használati fokú használt járművek megvásárlásától.

4. A Bíróság hivatalához 2011. november 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmével a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az olyan nemzeti szabályozás, amely a visszatérítendő adó után kamat fizetését a visszatérítés iránti kérelem időpontját követő naptól írja elő, nem pedig az adó befizetésének időpontjától. Így a kérdést

¹ — Eredeti nyelv: francia.

² — A jogvita alapjául szolgáló tényállás megvalósulásának időpontjában a 2008. április 21-i Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (a gépjárművek környezetszennyezésére adót kivétő 50/2008. sz. sürgősségi kormányrendelet, *Monitorul Oficial al României*, 2008. április 25-i 327. sz., I. rész; a továbbiakban: 50/2008. sz. sürgősségi kormányrendelet), amely 2008. július 1-jén lépett hatályba, és amelynek 3. cikke környezetszennyezési adót vet ki a gépjárművek M1–M3 és N1–N3 kategóriáira.

³ — A Bíróság C-402/09. sz. ügyben 2011. április 7-én hozott ítélete (EBHT 2011., I-2711. o.).

előterjesztő bíróság különösen arra keres választ, hogy a nemzeti szabályozás összeegyeztethető-e az egyenértékűség, a tényleges érvényesülés és az arányosság elvével, valamint a tulajdonhoz való joggal, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) az EUSZ 6. cikkel együttesen értelmezett 17. cikke biztosít.

II – A román jogi háttér

5. A román jogrendben az adóigazgatási eljárást az Ordonanța Guvernului nr. 92 din 24 decembrie 2003 privind Codul de procedură fiscală (az adózás rendjét megállapító 2003. december 24-i, módosított és kiegészített kormányrendelet, *Monitorul Oficial al României*, 2007. július 31-i 513. sz., I. rész, a továbbiakban: 92/2003 kormányrendelet).

6. A Bíróság 2012. július 3-i felvilágosításkérésére adott válaszában a kérdést előterjesztő bíróság kifejtette, hogy a 92/2003 kormányrendelet 124. cikkének a 70. cikkével való együttes olvasata alapján a költségvetésből visszatérítendő összegek után kamat a visszatérítés iránti kérelmet követő naptól számítva jár. A kérdést előterjesztő bíróság pontosította, hogy az ítélkezési gyakorlat e tekintetben állandó és egyértelmű.

7. A kérdést előterjesztő bíróság e felvilágosításkérésére válaszolva azt is kifejtette, hogy a jelenleg előtte folyamatban lévő bírósági eljárást követően az adófizető, még ha ezen eljárást közigazgatási eljárás előzte volna meg, akkor sem indíthat újabb bírósági eljárást a kamatok kiegészítése iránt, vagyis a jogellenes adó befizetése és a visszatérítés iránti kérelem időpontja közötti időszakra járó kamatokat illetően.

III – Az alapügyben szereplő jogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

8. 2007. decemberében M. Irimie Németországban regisztrált gépjárművet vásárolt.⁴ 2008. szeptemberében megjelent a román hatóságoknál a gépjármű első romániai regisztrációja céljából, és 6707 RON összegű környezetszennyezési adót fizetett meg.

9. 2009. augusztus 31-i, 2009. december 10-én és 2011. július 7-én pontosított keresetlevelével M. Irimie eljárást kezdeményezett a Tribunalul Sibiu (nagyszebeni elsőfokú bíróság, Románia) előtt az Administrația Finanțelor Publice Sibiu és az Administrația Fondului pentru Mediu ellen, annak érdekében, hogy egyrészt kötelezzék őket a környezetszennyezési adó visszatérítésére, másrészt az adó befizetésétől számítva az ezen adó után járó törvényes kamatok megfizetésére.

10. A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Bíróság által a fent hivatkozott Tatu-ügyben hozott ítélet alapján⁵ a környezetszennyezési adó címén befizetett összeg visszatérítéséről való döntéshozatal nem okoz különösebb gondot. Azonban az ezen adó után járó, annak befizetése napjától számított törvényes kamatok teljes egészének megfizetésére vonatkozó kérelmet illetően a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy annak a 92/2003 kormányrendelet 124. és 70. cikkének együttes olvasata miatt nem adhat helyt, mivel e rendelkezések előírják, hogy a költségvetésből visszatérítendő összegek után a visszatérítés iránti kérelmet követő naptól számítva jár kamat.

4 — A gépjárművet első alkalommal 1999. március 23-án regisztrálták Németországban.

5 — A kérdést előterjesztő bíróság hivatkozik az ezen ítéletet megerősítő ítélkezési gyakorlatra is, többek között a C-136/10. és C-178/10. sz., Obreja és Darmi egyesített ügyekben 2011. április 8-án hozott végzésre, a C-336/10. sz. Ijac-ügyben 2011. április 8-án hozott végzésre, a C-29/11. és 30/11. sz., Sfichi et Ilaș egyesített ügyekben 2011. április 8-án hozott végzésre, a C-263/10. sz. Nisipeanu-ügyben 2011. július 7-én hozott ítéletre, a C-335/10. sz. Vijulan-ügyben 2011. július 13-án hozott végzésre, a C-438. sz. Druțu-ügyben 2011. július 13-án hozott végzésre, valamint a C-573/10. sz. Micșu-ügyben 2011. július 13-án hozott végzésre. A kérdést előterjesztő bíróság a 2012. július 2-i felvilágosításkérést követően pontosította, hogy a fent hivatkozott Tatu-ügyben hozott ítéletet követően a nemzeti bíróságok helyt adnak az adófizetők kereseteinek, az adó visszatérítését és a visszatérítés iránti kérelem időpontját követő naptól kamatfizetést elrendelve.

11. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak e szabálynak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően, különösen ami a magánszemélyek által az uniós jog megsértése miatti kártérítési keresetek egyenértékűségének, tényleges érvényesülésének és arányosságának elvét, valamint a Chartának az EUSZ 6. cikkel együttesen értelmezett 17. cikkében szereplő tulajdonhoz való jogot illeti.

12. E körülményekre tekintettel a nagyszabani elsőfokú bíróság elhatározta az eljárás felfüggesztését, és a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Lehet-e úgy értelmezni a közösségi jog – e joggal ellentétes szabály alkalmazásával történő – megsértésével magánszemélyeknek okozott kár megtérítése iránti kártérítési igény tényleges érvényesülésének, egyenértékűségének és arányosságának az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatából eredő, az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikke által oltalmazott, tulajdonhoz való joggal kapcsolatos elvét, hogy azzal ellentétesek azok a nemzeti jogi rendelkezések, amelyek korlátozzák azon kártérítés összegét, amelyet a jogsértést elszenvedett magánszemély kaphat?”

IV – A Bíróság előtti eljárás

13. Írásbeli észrevételeket terjesztett elő M. Irimie, Románia, a Portugál Köztársaság, a Spanyol Királyság és az Európai Bizottság. A 2012. október 7-i tárgyaláson M. Irimie, Románia, a Spanyol Királyság és a Bizottság szóbeli előterjesztéseket tettek.

14. M. Irimie megjegyzi, hogy az uniós joggal összeegyeztethetetlen az olyan belső szabályozás, amely azáltal, hogy csupán a visszatérítés iránti kérelem időpontjától számítva biztosítja a kamatoakat, nem pedig a jogellenes adó befizetésétől, korlátozza a kár (elmaradt haszon) megtérítendő összegét, amelyet teljes mértékben meg kell téríteni az uniós jogba ütköző adót befizető magánszemélynek.

15. Románia megjegyzi, hogy a román jogi szabályozás lehetővé teszi azon adófizetők kárának teljes mértékben történő megtérítését, akik utólag jogellenesnek minősített adó befizetésére voltak kötelesek. Románia szerint emellett a tagállamok hatáskörébe tartozik a magánszemélyeknek az uniós jogba ütköző adó beszedésével okozott károk megtérítése módjának meghatározása, az egyenértékűség, a tényleges érvényesülés és a jóvátétel arányosságának elve tiszteletben tartásával.

16. A Spanyol Királyság szerint az uniós joggal főszabály szerint nem összeegyeztethetetlen az olyan belső jogi szabályozás, amely akár azt az összeget korlátozza, amelyre a jogsérelmet szenvedett magánszemély igényt tarthat, akár azt, amelyet tartozatlan kifizetés miatt neki vissza kell téríteni. A Spanyol Királyság szerint csupán akkor sérül a tényleges érvényesülés elve, ha a kifizetett kamat olyan alacsony összegű, hogy jelentősen korlátozná, „lényegétől túlságosan megfosztaná” vagy semmivé tenné a kamatokhoz való jogot. A Spanyol Királyság szerint a kamatoknak a jogellenes adó visszatérítése iránti kérelem időpontjától való fizetése nem fosztja meg lényegétől az említett jogot.

17. A Portugál Köztársaság szerint a tagállam feladata pontosítani azon összeg kifizetésének módját, amelyre a magánszemély az uniós jog megsértése miatt jogosult, feltéve hogy e mód nem jár azon összeg lényeges csökkentésével, amelyre a magánszemély jogosult, és nem képezi akadályát e jog gyakorlásának.

18. A Bizottság szerint az olyan belső jogi rendelkezés, amely a jelen ügyben szereplőhöz hasonló módon jelentősen korlátozza az adófizetőnek a jogosulatlanul beszedett összeg felhasználhatatlanságával okozott veszteség megtérítéséhez való jogát, nem tartja tiszteletben a tényleges érvényesülés elvét.

V – Értékelés

19. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak nem feladata jogilag minősíteni az M. Irimie által a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott keresetlevelet. Az alapeljárás felperesének feladata, hogy pontosítsa keresetének jellegét és jogalapját (visszatérítés iránti kérelem vagy kártérítési kérelem), a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzése mellett.⁶

20. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés megfogalmazásából kitűnik, hogy az M. Irimie által e bíróság előtt indított kereset az uniós jog megsértésével okozott kár megtérítése iránti kereset. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság vizsgálatától függően és a Bíróság elé terjesztett iratok alapján úgy tűnik, hogy az M. Irimie által a kérdést előterjesztő bíróság előtt indított kereset az uniós jog, közelebbről az EUMSZ 110. cikk⁷ megsértésével, jogosulatlanul beszedett adó visszatérítésére, valamint az említett adó befizetése és annak tényleges visszatérítése közötti időszakra kamatok megfizetésére irányul.

21. A hosszú ideje állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós joggal összeegyeztethetetlen nemzeti adók visszatérítésére vonatkozó uniós rendelkezések hiányában az ezen adók visszafizettetéséhez való jog a Bíróság által értelmezett uniós rendelkezések által a jogalanyok számára biztosított jogból ered, és azt kiegészíti. A tagállam tehát főszabály szerint köteles⁸ visszatéríteni az uniós jog megsértésével beszedett adót, a visszatérítéshez való e jog az uniós jogrendből fakadó alanyi jog.⁹

22. A jogalap nélkül beszedett nemzeti adók visszatérítésére vonatkozó közösségi szabályozás hiányában az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata, hogy az eljárási autonómia elvének alkalmazásával kijelölje a hatáskörrel rendelkező bíróságokat, és meghatározza az azon jogok védelmének biztosítását szolgáló keresetek eljárási szabályait, amelyek az uniós jogból erednek a jogalanyok számára, azzal, hogy e szabályok egyfelől nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló nemzeti keresetekre vonatkoznak (az egyenértékűség elve), és másfelől nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a hatékony érvényesülés elve)¹⁰. Emellett a Spanyol Királyságnak és a Portugál Köztársaságnak a jelen indítvány 16. és 17. pontjában szereplő állításaival szemben a tagállamok eljárási autonómiája ugyan az egyes tagállamok belső jogrendjére bízva az azon jogok védelmének biztosítását szolgáló keresetek eljárási szabályainak meghatározását, amelyek a közösségi jogból erednek a jogalanyok számára, ez azonban nem járhat e jogok tartalmának korlátozásával vagy sérelmével.

23. Noha az uniós joggal összeegyeztethetetlen nemzeti adók visszatérítésének elve a megszilárdult ítélkezési gyakorlat része, az uniós jog rendelkezéseinek megsértésével adót beszedő tagállam azon kötelezettsége, hogy kamatot fizessen a visszatérítendő összeg után, kérdéseket vet fel.

6 — Lásd a C-397/98. és C-410/98. sz., Metallgesellschaft és társai egyesített ügyekben 2001. március 8-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-1727. o.) 81. pontját, a C-446/04. sz. Test Claimants in the FII Group Litigation ügyben 2006. december 12-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-11753. o.) 201. pontját és a C-524/04. sz. Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation ügyben 2007. március 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-2107. o.) 109. pontját.

7 — Megjegyzendő, hogy az EUMSZ 110. cikk közvetlenül alkalmazandó. Lásd a 17/81. sz. Pabst & Richarz ügyben 1982. április 29-én hozott ítéletet (EBHT 1982., 1331. o.). Ennélfogva a tagállamok összes hatósága köteles a saját hatáskörén belül biztosítani annak tiszteletben tartását.

8 — Mivel a jogosulatlanul kivetett adó visszatérítésének megtagadása az uniós jogrendből fakadó alanyi jog korlátozása, a Bíróság szerint azt megszorítóan kell értelmezni. A tartozatlan adónak a vevőre való közvetlen áthárítása képezi az uniós jog megsértésével kivetett adók visszatérítéséhez való jog alóli egyetlen kivételt. Lásd a C-398/09. sz., Lady & Kid és társai ügyben 2011. szeptember 6-án hozott ítélet (EBHT 2011., I-7375. o.) 20. pontját. E tekintetben a fent hivatkozott Lady & Kid és társai ügyben hozott ítéletének 21. pontjában a Bíróság utalt azon ítélkezési gyakorlatára, amely szerint még abban az esetben is, ha megállapítható, hogy a tartozatlan adó terhére harmadik személyekre hárították át, ezen adó gazdasági szereplőnek való visszatérítése nem vonja maga után szükségszerűen ez utóbbi jogalap nélküli gazdagodását, mivel az említett adó összegének az alkalmazott árba való beépítése az értékesítési mennyiségének csökkenéséhez kötődő kárt okozhatott neki.

9 — Lásd a C-591/10. sz., Littlewoods Retail és társai ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

10 — Lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Metallgesellschaft és társai ügyben hozott ítélet 85. pontját, valamint a fent hivatkozott Test Claimants in the FII Group Litigation ügyben hozott ítélet 203. pontját.

24. Így lehetett az Ansaldo Energia és társai ügyben hozott ítéletben¹¹ a kamatfizetést az uniós joggal összeegyeztethetetlen adók visszatérítéséhez képest járulékos kérdésnek tekinteni, amely kérdés szabályozása a tagállamok hatóságainak feladata, a kamatfizetésre, valamint a kamatok számításának kezdő időpontjára vonatkozó belső szabályoknak megfelelően.

25. Ezen elgondolást úgy lehetett értelmezni, mint amely lényegében a nemzeti jogra bízva nem csupán a visszatérítendő adó után járó kamatok számításának módját, hanem annak eldöntését is, hogy az adófizető egyáltalán jogosult-e ezen kamatokra.

26. Noha a Bíróság a fent hivatkozott Metallgesellschaft és társai ügyben hozott ítéletének 86. pontjában megismételte, hogy a jogosulatlanul beszedett adók után járó „esetleges”¹² kamatfizetés járulékos kérdés, az adott ügyszöveghez kapcsolódóan megállapította, hogy a közösségi jog megsértésével befizetett összegek lekötöttségéből eredő költséget fedező kamatkövetelés nem járulékos jellegű, hanem magát az alapeljárások felperesei által érvényesített követelések tárgyát képezte. A Bíróság szerint a közösségi jog szóban forgó megsértése nem magának az adónak a befizetéséből eredt, hanem az adó idő előtti esedékességéből.¹³ Ilyen körülmények között a kamatok megítélése a tartozatlanul kifizetett összeg „visszafizetése”, és szükségesnek tűnt a Szerződés szabályainak tiszteletben tartása érdekében. Következésképpen az alapeljárás felperese jogosult többek között az adó idő előtti kifizetése és az annak esedékessége közötti időtartamra járó kamatokra.

27. Ugyan elképzelhető a fent hivatkozott Metallgesellschaft és társai ügyben hozott ítéletnek az adott ügy sajátos körülményeire, vagyis az adó idő előtti befizetésére történő korlátozása. Azonban a Bíróság a fent hivatkozott Test Claimants in the FII Group Litigation ügyben hozott ítéletében¹⁴ a hátrányos megkülönböztetést megvalósító adók tárgyában¹⁵ általánosabban kimondta, hogy abban az esetben, ha valamely tagállam a közösségi jog szabályainak megsértésével vet ki adót, a jogalanyok nem csak a jogosulatlanul kivetett adó visszatérítésére, hanem az e tagállam részére fizetett vagy az általa ezen adóval közvetlen összefüggésben levont összegek visszatérítésére is jogosultak.

28. Ráadásul a Littlewoods Retail és társai ügyben a közelmúltban hozott ítéletében a Bíróság a fent hivatkozott Metallgesellschaft és társai ügyben, valamint a Test Claimants in the FII Group Litigation ügyben kialakított ítélkezési gyakorlatára támaszkodva kimondta, hogy a tagállamok az uniós jog megsértésével kivetett adók összegét kamatokkal együtt kötelesek visszafizetni.¹⁶ A Bíróság megállapította, hogy az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata meghatározni e kamatok fizetésének feltételeit, megemlítve e kamatok mértékét és számításának módját, azonban a nemzeti szabályok nem foszthatják meg az adóalanyt az adó tartozatlan befizetése által okozott veszteségek megfelelő megtérítésétől.¹⁷

11 — A C-279/96-C-281/96. sz., Ansaldo Energia és társai ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-5025. o.) 20. pontja. Lásd továbbá a C-470/04. sz. N-ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-7409. o.) 61. pontját.

12 — Meg kell jegyezni, hogy az „esetleges” szó nem szerepel az ezen ügyben hozott ítélet angol nyelvi változatában, amely ügyben az eljárás nyelve az angol volt.

13 — A Bíróság ugyanis kimondta, hogy az alapügyekben nem az ellentétes a közösségi joggal, hogy az Egyesült Királyságban adót vetnek ki a leányvállalat által az anyavállalatának fizetett osztalék után, hanem az, hogy a más tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalatoknak az Egyesült Királyságban honos leányvállalatai előzetesen kötelesek ezt az adót megfizetni, míg a belföldi illetőségű anyavállalatok belföldi illetőségű leányvállalatai e kötelezettség alól mentesülhetnek (lásd az említett ítélet 83. pontját).

14 — Lásd továbbá a fent hivatkozott Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation ügyben hozott ítélet 112. pontját.

15 — Az adott ügyben nem az adó idő előtti befizetéséről, hanem az adó szerződéssel való összeegyeztethetlenségéről volt szó.

16 — Lásd a C-591/10. sz., Littlewoods Retail és társai ügyben 2012. július 19-én hozott ítélet 25. és 26. pontját.

17 — Megjegyzendő, hogy a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügyben hozott ítélet 8. pontjából kitűnik, hogy az adott ügyben alkalmazandó angol jog szerint a kamat számításának kezdő időpontja azon időpont volt, amikor az angol adóhatóságok megkapták az adótűlfinanszírozás összegét, utolsó napja pedig az a nap volt, amikor az adóhatóságok jóváhagyták azon összeg kifizetését, amely után a kamat fizetendő. Véleményem szerint különösen figyelemre méltó, hogy a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügy 27. pontja azon feltételek felsorolásakor, amelyeket minden egyes tagállam belső jogrendjének elő kell írnia, nem tesz említést a kamatok számításának kezdő időpontjáról. Véleményem szerint itt arról van szó, hogy a Bíróság hallgatólagosan jóváhagyja azon időszak angol jog szerinti meghatározását, amelyre vonatkozóan kamatot kell fizetni, és az adó tartozatlan megfizetése által okozott veszteségek megfelelő megtérítéseként bizonyos mértékű kamat alanyi jogként való elismeréséről.

29. Az uniós jog megsértésével kivetett adó tartozatlan kifizetése által okozott veszteség megfelelő megtérítését jelentő kamathoz való jog véleményem szerint a Littlewoods-ügyben hozott ítéletet követően ugyanolyan szintre került,¹⁸ mint az ezen adó visszatérítéséhez való jog, következésképpen az uniós jogból eredő alanyi jognak minősül.¹⁹ Ezen alanyi jog véleményem szerint szükségszerűen magában foglalja a kamatok megfizetését, az adó befizetésének időpontjától kezdve. Nyilvánvaló, hogy ezen és nem más időponttól kezdve érte az összeg rendelkezésre állásának hiányából eredő veszteség az adófizetőt.

30. Emellett közismert, hogy az adófizetők az adó befizetésének elmaradása esetén főszabály szerint és kivételes körülményektől eltekintve kötelesek a tagállamok kincstárainak befizetni a be nem fizetett adót, az adó esedékességének napjától számított kamatokat, valamint késedelmi díjat vagy bírságot.²⁰

31. Teljesen másodlagosan, abban az esetben, ha M. Irimie alapügyben benyújtott keresetét a tagállam által az uniós jog megsértésével okozott kár megtérítése iránti keresetként kellene értékelni, a kérdés az volna, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló körülmények között az EUMSZ 110. cikk valamely tagállam általi megsértése jogot keletkeztet-e az adófizetők számára olyan kártérítés megfizetésére, amely nem csupán az uniós jog megsértésével beszedett adót, hanem az adó befizetésének napjától számítva ezen összeg után törvényes kamatot is magában foglal.

32. A Bíróság megállapította, hogy az elv, mely szerint az állam felelős a közösségi jog neki betudható megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért, szerves része a Szerződés rendszerének.²¹ A Bíróság Brasserie du pêcheur és Factortame egyesített ügyekben²² 1996. március 5-én hozott ítéletéből kitűnik, hogy a közösségi jog megsértésével magánszemélyeknek okozott kár megtérítésének meg kell felelnie az elszenvedett sérelemnek, így biztosítva a magánszemélyek jogainak hatékony védelmét. Ami konkrétan a kárt illeti, a Bíróság a fent hivatkozott Metallgesellschaft és társai ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy az elszenvedett kár teljes megtérítésekor nem lehet eltekinteni olyan körülményektől, mint az idő múlása, amely a kártérítés értékét csökkentheti, valamint hogy a kamatfizetés a kártérítés nélkülözhetetlen összetevője.²³ Emellett a Bíróság a Manfredi és társai egyesített ügyekben hozott ítéletében²⁴ kimondta, hogy az következik a tényleges érvényesülés elvéből és abból, hogy bármely személy igényelhet kártérítést olyan szerződés vagy magatartás által okozott kárért, amely alkalmas a versenyt korlátozására, hogy a károsultak nemcsak a tényleges kár (*damnum emergens*) megtérítését követelhetik, hanem az elmaradt haszon (*lucrum cessans*) megtérítését, valamint kamat fizetését is.

33. Az alapügyben bemutatott körülmények között a szóban forgó adó kifizetésétől számítva kamat megítélése számomra elengedhetetlennek tűnik az EUMSZ 110. cikk megsértésével okozott károk megfelelő megtérítéséhez, mivel az adófizetőt ezen időponttól kezdve érte a szóban forgó összeg rendelkezésre állásának hiányából eredő veszteség.

18 — A Littlewoods Retail és társai ügyre vonatkozó indítványának 30. pontjában Trstenjak főtanácsnok megerősítette, hogy „[a]z adóalany [...] az adó visszatérítésére és a kamatokra is jogosult. Az adóalany e jogosultságának jogalapját a kivetett adókat tiltó uniós jogi rendelkezések képezik”.

19 — Lásd a jelen indítvány 21. pontját. E tekintetben elegendő megjegyezni, hogy a Bíróság a fent hivatkozott Littlewoods Retail és társai ügyben hozott ítéletben semmiféle utalást nem tett a kamatok kérdésének járulékos jellegére.

20 — A késedelmi díjak és bírságok a tagállamok által az adók terén a köz érdekében használt kényszerítő eszközök, melyek célja az adók adófizetők általi (időben történő) befizetésének biztosítása.

21 — Lásd a C-6/90. és C-9/90. sz., Francovich és társai egyesített ügyekben 1991. november 19-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-5357. o.) 35. pontját, valamint a C-178/94., C-179/94. és C-188/94-C-190/94. sz., Dillenkofer és társai egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1994., I-4845. o.) 20. pontját.

22 — A C-46/93. és C-48/93. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1996., I-1029. o.) 82. pontja.

23 — Lásd a 94. pontot.

24 — A C-295/04-C-298/04. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 2006., I-6619. o.) 100. pontja.

34. A jelen indítvány 22–33. pontjában szereplő elemzés alapján úgy vélem, szükségtelen megvizsgálni, hogy az M. Irimiét a román jog alapján megillető kártérítési összeg korlátozása összeegyeztethető-e a hatékonyság és az arányosság elvével, valamint az EUSZ 6. cikke által a Charta 17. cikkével összefüggésben biztosított tulajdonhoz való joggal.

VI – Véggövetkeztetések

35. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a következő választ adja a Tribunalul Sibiu (Románia) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre:

Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy a tagállam által az uniós joggal – a jelen esetben az EUMSZ 110. cikkel – összeegyeztethetetlen adó beszedése esetén e tagállam köteles visszatéríteni ezen adót, és annak összeg után kamatot fizetni, az összeg adófizető általi befizetésének napjától kezdve.